

BUTLLETI

D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA DE PARIS

Maig - Juny del 1953

Numero 4.-

PER UNA ACCIO ANTIFRANQUISTA

Fa uns mesos, una determinada organització llençava una crida pública per tal d'arribar a una entesa general contra el franquisme i possibilitar així un aixecament de l'esperança en el cor dels emigrats i dels que sofreixen a l'interior. En principi no es llençava cap exclusiva contra ningú. Tots aquells que estaven disposats a col·laborar en la lluita contra Franco i els partidaris del seu règim tenien les portes obertes de bat a bat.

Diferents reunions varen celebrar-se i si bé moltes formacions semblava que estaven disposades a començar aquest reagrupament antifranquista, el fet que altres no varen considerar oportu col·laborar-hi feu que, en realitat, fracasses un intent magnífic d'acció antifranquista.

Es el nostre criteri, com digüerem en el nostre primer número, no atacar a ningú dels que estan disposats a la lluita contra Franco i per la instauració d'un règim democràtic a la Península Ibèrica. Per això mateix, avui, no qualificarem en cap sentit les decisions preses per uns o altres.

Pero si que considerem un deure nostre el lamentar que l'esforç iniciat per la Confederació Nacional del Treball, no hagi trobat un resso més profund prop de les forces que diuen lluitar contra el franquisme. No hi ha dret, en les circumstàncies actuals, quan el franquisme fa tot el que està al seu alcang per obtenir victòries i instal·lar-se solidament, que els antifranquistes continuem mantenint petites capelletes, continuem barallant-nos entre nosaltres mateixos i oblidem, moltes vegades que només hauríem de tenir un adversari comú: el totalitarisme.

El criteri del Consell Departamental del Sena d'Esquerra Republicana de Catalunya es ben clar. Si hi ha forces que no volen la unitat d'acció antifranquista, les altres forces tenen la obligació moral de començar a treballar - per poques que siguin - per a crear aquesta unitat. No voler-hi participar perquè no hi ha totes les forces es voler boicotejar aquesta acció.

Siguin poques o moltes les organitzacions que hi participin, avui dia, un front comú antifranquista, es la possibilitat essencial d'obtenir les victòries inicials que ens permetin alliberar els nostres països del poder totalitari i feixista. Que cada persona i cada organització es vulgui responsabilitzar del moment difícil que vivim i així potser, mitjantant un esforç suplementari, farem que els dirigents de les organitzacions abandonin llur combat personal i vulguin lluitar, units, per abatere el feixisme i instaurar la democràcia i la llibertat.

Estat pel Comité Departamental del Sena d'E.R.C. - 5 rue Faubourg Poissonnière-PARIS

DESACORDS

Afirmavem que som esquerrans i obreristes. Volem, per tant, suprimir l'explotació de l'home per l'home. Assedegats de justícia social lluitem per l'emancipació econòmica dels treballadors.

Els comunistes diuen que es proposen objectius semblants. Que és, doncs, el que ens separa d'ells?. Entre els comunistes i nosaltres existeixen una sèrie de desacords fonamentals ben difícils d'aplanir. Aquests desacords són de procediment, de tàctica i fins de concepció.

Ens explicarem: Nosaltres, dins el quadre nacional, tenim l'esperit i els braços oberts a les corrents mundials, som d'arrel catalana. Els comunistes, en canvi, tots sabem a quina disciplina estrangera estan sotmesos.

Nosaltres, som demòcrates, tolerants i parlamentaris; quan ens adrecem al poble a fi que mitjançant votació assenyali la seva voluntat, no posem cap entrava a la presentació de candidatures d'ideologies diferents. Els comunistes, malgrat anomenar-se demòcrates populars, són partidaris del poder dictatorial. En els països que ells controlen solament es pot votar la candidatura única que ells mateixos presenten. Cosa curiosa, aquesta candidatura, sovint aplega un nombre de vots superior als votants inscrits en el cens electoral.

Nosaltres som partidaris de l'absoluta independència del poder judicial i del sagrat respecte a la persona humana; no admetem, de cap de les maneres, que s'emprin mitjants extra-legals per tal d'obtenir dels acusats, la confessió de llur culpabilitat. Els comunistes, a més d'influenciar políticament els afers judicials, admeten i practiquen la liquidació física i en els països sota llur domini les confessions espontànies són a l'ordre del dia.

Nosaltres considerem la llibertat individual i col·lectiva com el més gran patrimoni aconseguit amb les lluites i els sacrificis de les generacions passades. Els comunistes, quan són al poder, tenen un concepte tan imprecís de la llibertat que ben sovint el negligeixen i fins i tot arriben a ignorar-lo completament.

Anys enrera, l'esquerrisme català protestà enèrgicament contra el DELATEU del Sr. Cambó. Avui, nosaltres, ens aixequem fermament contra el fet de que la DELACIÓ esdevingui virtut nacional com sembla cosa feta en els països anomenats de democràcia popular.

Nosaltres, malgrat la passió que posem en les lluites polítiques, guardem sempre per l'adversari, la consideració personal. Els comunistes quan s'està d'acord amb ells us omplen d'afalacs i de qualificatius elogiosos. En canvi, si manifesteu la més lleugera independència o la més petita contradicció, aleshores sorgeix contra vostra el vocabulari més groller i els insults més abjects.

Nosaltres volem que la reforma de la societat es faci a benefici de tot el poble. En canvi, constatem, amb amarga decepció, que la reforma realitzada darrera la cortina de ferro ha estat solament a benefici dels "funcionaris del Partit".

• Heus aci, doncs, els principals punts del nostre desacord. Tenim confiança que els catalans, com ho han demostrat en temps passats, comprendran que Catalunya no necessita pas solucions exòtiques sino solucions essencialment catalanes. Per a aconseguir aquestes solucions nosaltres sempre estarem disposats a establir els contactes necessaris que permetin una acció de conjunt de totes les forces democràtiques antifranquistes d'arrel catalana, puix nosaltres no tenim altres enemics que els que ho son de Catalunya i de la democràcia.

Per la nostra part, fem la formal promesa de no regatejar cap esforç ni sacrifici per tal que Catalunya esdevingui, alliberada de l'opressió ferotge dels partidaris de Franco, un país on siguin garantides les llibertats individuals i col·lectives i on la vida valgui la pena d'ésser intensament viscuda.

COMMEMORACIONS

per Antoni MILLAN

En aquest seguit de commemoracions de fets historics ocorreguts en la nostra Patria en els que hi hem participats com a actors més o menys directes, celebravem darrement, els membres del Casal de Catalunya de Paris, el 22 aniversari de la proclamació de la Republica a la nostra Patria. Escoltàrem les paraules del President del Casal abrindades de patriotisme i més que tot plenes d'enèrgies proposits per a assolir els nostres objectius comuns. EL nostre estimat amic Josep Sans ens va fer reviure a l'ensem les glorioses jornades d'abril del 1931 en el transcurs de les quals el nostre poble va donar al mon aquell inolvidable exemple de vitalitat, de maduresa politica i d'un civisme a l'alçada dels països capdavanters.

Ben aviat i fins a Sant Silvestre per a recomençar despres de Cap d'Any... i durant un any i un altre any, etc. etc. I així el temps passa i ens anem fent vells... i les coses continuen iguals a la nostra Patria, sotmesa al jou tirànic i cruel de la dictadura clerical-militar-feixista i nosaltres sofrint d'un exili que no s'acaba mai.

Es que, pero, hem de jutjar tals actes com a inútils o inoperants? Ans al contrari! Considerem altament necessari mantenir la flama del record que ens apropa i ens agermana, pero, i aixó cal dir-ho ben fort i ben alt, en la mesura en que constitueixen la manifestació d'un desig de lluita activa pel present i per l'esdevenidor amb un sol objectiu principal i immediat: l'alliberament del nostre poble.

Es amb l'esmentat fervent proposit i en conseqüencia amb el de poder retornar a casa nostra (si es que veritablement volem tornar-hi) que creiem arribat el moment de reconsiderar l'actuació de l'emigració republicana d'ençà de l'alliberament del territori francès i treure'n les experiències necessaries. Tot seguit caldrà aglutinar a l'entorn d'un pla d'acció de conjunt totes les forces democràtiques exilades que estiguin disposades a fer prova de lleialtat i de bona fe; Estem segurs que tot el que es faci en tal sentit afermirà la moral i desvetllarà l'entusiasme de tota l'emigració car cal dir per fer honor a la veritat que si fins ara no s'ha pogut mai assolir la formació d'aquesta poderosa arma de lluita que es l'acció de conjunt, la falla en deu ésser atribuïda en part a alguns dels dirigents dels partits i organitzacions de l'exili. Diem en part, car es evident que a la divisió del mon en dos blocs correspon la causa principal de la dispersió de les forces que lluitaren en terres hispàniques contra l'enemic comú: el feixisme.

Es doncs, indiscutible que tot millorament de les relacions entre les dues grans potències - els Estats Units d'Amèrica i la U.R.S.S. - afavorirà la causa de la llibertat dels pobles ibèrics. Franco juga, per a continuar esclavitzant els nostres pobles la carta de la tivantor entre les nacions, es a dir, el que se'n diu la guerra freda, i les nacions occidentals li ho permeten tancant ulls i orelles als dofriments morals i materials d'Espanya.

Sense voler anar més depressa que els aconteixements, amb tots els riscos que això podria representar, cal seguir amb la màxima atenció les fluctuacions dels fets a mesura que es produïxin, disposats a treure'n el profit necessari.

Nosaltres no confiem solament la solució del problema dit espanyol a la intervenció internacional mes o menys directa. Encara que arribats a aquest punt podem recordar a tots aquells que tenen la memòria curta que la gestació, el desenvolupament i el resultat final de la guerra espanyola fou l'obra de les intervencions estrangeres. Accions dels uns i omissions dels altres forniren als feixistes l'apoi decissiu. Esperar, doncs, un ajut internacional directe per a desfer l'obra de les potències totalitàries i reparar les monstruositats comeses envers Espanya fora un dret del nostre costat. Contentem-nos, almenys, i fem el necessari, per tal que les nacions que es diuen democràtiques no facin res que pugui dificultar i retardar la celebració d'una consulta electoral que pal.lesi la voluntat lliurement expressada dels pobles ibèrics.

Davant de possibles aconteixements internacionals que puguin facilitar la nostra tasca, cal presentar un bloc compacte i ferm, donant així una sensació de responsabilitat al món sencer. Es urgent que tots els nostres dirigents facin els possibles per a assolir-ho i iniciïn, en aquest sentit, una acció eficaç.

No oblidem els lamentables errors comesos des de l'alliberament de França.

Que els aconteixements, doncs, ens serveixin de lligo... altrament d'ací a uns quants anys encara ens trobarem en terres d'exili... celebrant, potser, commemoracions i fent mitings de protesta. Això, els que encara visquin...

EL DESTI DE CATALUNYA

Conferència del Sr. A. XIRAU

No hi han hagut gaires pobles al món que haigin viscut tants d'alts i baixos com Catalunya en el transcurs de la seva història.

Nascuda al cor dels Pirineus, als inicis de la Reconquesta Peninsular, en poc temps es feu, no solament respectar, sino tèmer, dels musulmans. Un cop consolidada la seva potència, començà d'expandir-se per tot el sud de França. En diverses etapes foren immenses les terres que va aconseguir dominar. De més enllà d'Alacant fins a les fronteres actuals d'Itàlia. Fins on hauria arribat la seva expansió política sino hagués estat la desfeta soferta a la batalla de Muret?. És difícil preveure-ho. Aquella eniguda, però, va barrar al poble català, els camins del Llenguadoc i de la Provença.

Sobretot degut a la signatura del tractat de Corbell. Jaume I més gran conqueridor que no pas polític, va renunciar -en signar-lo- als seus drets sobre tots aquells territoris excepte Montpeller on ell havia nascut. Així el va obligar a girar el seu esforç vers el sud i seguir les rutes peninsulars si volia conquerir noves terres.

Mallorca, Valencia, Múrcia, en foren les etapes triomfals. Tanmateix, la possibilitat d'una Gran Catalunya a l'altre costat del Pirineu, estava perduda per sempre.

El seu fill Pere el Gran va continuar d'engrandir Catalunya. L'expansió es feu aleshores vers Itàlia i el Nord d'Àfrica. De tal manera que, a la mort d'aquest monarca gloriós -potser el més gran d'entre tots els catalans- la nostra Pàtria es ben aprop d'haver reconstituit, a la Mediterrània, sota la bandera de les quatre barres, un nou imperi romà d'Occident.

Sobretot després de la campanya legendària de la Gran Campanya Catalana a l'Orient semblava que no hi hagués cap altre poble capaç de disputar-nos la supremacia, en totes les contrades d'aquella mar. El sol nom dels Almogàvers esferia tots els enemics.

Així va durar fins a la fi de la dinastia catalana. En entrar a reinar a Catalunya, després del Compromís de Casp, l'any 1412 la dels reis castellans Trastamares, les coses canviaren ràpidament. Fou pels catalans una desfeta gairebé irreparable. Una de les causes principals sinó la única de la nostra decadència. Com, dies a venir, el fet de passar a ésser governada Espanya, per dinasties estrangeres austriagues i franceses, fou, també, una de les causes principals de la seva decadència.

Si Catalunya hagués sabut conservar la seva dinastia (aplegant-se tota entera, sense estèrils disputes, a l'entorn dels comptes reis que en descendien directament), dies a venir, en arribar el moment -que era fàcil de preveure- de l'unió amb Castella, aquesta hagués pogut ésser feta "en peu d'igualtat" com era just i com hauria estat convenient per a tots.

No fou, dissortadament, així i d'aixó provenen totes les grans lluites i desfetes posteriors sofertes pel nostre poble; les guerres contra Felip IV al temps dels Comptes-Duc d'Olivars i la guerra contra Felip V.

Malgrat tantes dissorts, Catalunya ha aconseguit, però de conservar el seu esperit a través dels segles. Un poble que ha tingut en el passat un Ramon Llull, un Lluís Vives, un Ausiàs-March, no pot morir si la voluntat de sobreviure no li manca.

A més a més, el nostre es un d'aquells pobles que no s'ha deixat mai vèncer sinó després d'haver lluitat heroicament. Ben sovint, contra forces enormement superiors.

A Muret, on el rei Pere I morí tal com ho recorda el seu fill amb els mots memorables "allí morí el nostre pare, que sempre ho ha usat així nostre llinatge, de vèncer o de morir."

A Barcelona, contra el Duc d'Olivars i contra Felip V i a tota Catalunya sempre que ha estat precís de defensar les nostres llibertats.

Aixó és el que l'ha permès de redressar-se sempre, darrera les més amargues desfetes.

Aixó és el que feu possible, tot primer, la Renaixença Literària, amb els Aribau, Rubió i Ors, Verdaguer, Maragall, Alcover, Alomar; i després la Reïnaxença política que va culminar en l'aprobació de l'Estatut de Catalunya durant la República.

Ara bé, qué fou el nostre Estatut?. Senzillament, la possibilitat d'organitzar políticament Catalunya dintre d'un règim de llibertat. La Generalitat és l'Estat Català amb els seus tres poders fonamentals autònoms: El Legislatiu, l'Executiu i el Judicial.

Com fou aconseguida l'aprobació d'una llei fonamental que tant radicalment canviava l'estructura política d'Espanya?.

Amb un gran esforç i amb força encert per part del President Macià i dels Parlamentaris catalans que formaven part de les Corts Constituents.

Val a dir, tanmateix, que no els hauria estat possible de triomfar si no haguessin trobat l'ajut dels grans partits republicans i socialistes espanyols i sobretot dels Presidents del Govern Alcalá Zamora i Manuel Azaña.

Per cert que el meu excelent amic, l'historiador Bosch Gimpera, dona una versió d'aquelles discussions que no s'adiu amb la veritat dels fets ocorreguts. En la pàgina 333 del seu llibre "Història de Catalunya, publicat el 1946 a Mèxic, diu: "Després de llargues discussions i de la brillant defensa que en feren els parlamentaris catalans (tots units sota un Directori presidit per Lluís Companys i constituït per R. Abadal, Nicòlau d'Olwer, J. Lluhi i Antoni Jbert que n'era el Secretari General) ajudats principalment per Azaña, les Corts Constituents aprovaren l'Estatut de Catalunya el qual malgrat de representar una "forta disminució" de la Llei plebiscitada, fou acceptat com un "compromís" i un "passaig".

Puc afirmar, digué A. Xirau, que aquest nou de Directori inventat pel Sr. Bosch Gim era, no tingué mai existència i, a més a més, que l'Estatut fou aprovat unànimement per tots els Diputats catalans, el Sr. Sbert comprès, no com un "compromís i assaig" sino orientat que era queicom que responia, en aquell moment, a la voluntat entera del poble català.

L'avant projecte de Constitucio presentat a les Corts Constituents era completament "unitari". És a dir que no permetia més que una certa descentralització "administrativa", com aquella de la vella Mancomunitat.

La minoria catalana va oposar-li un projecte de "Constitucio" federal que permetés l'aprobació del projecte d'Estatut plebiscitat pel poble català.

La discussio fou molt apassionada, massa, pero a la fi, l'Estatut fou aprovat.

Quin és el seu contingut?. El que correspon a un Estat autònom dins d'una Federació.

El Dret de l'Estat preval en els afers que li son propis pero el Dret de "Catalunya preval en les coses que son propies de la seva competència". (Art. 21 de la Constitucio).

El Govern Català no depèn, politicament, del Govern Central. Aquest no té jurisdiccio damunt d'ell. No pot donar-li ordres.

Ben al contrari, es el Tribunal de Garanties l'encarregat de resoldre els conflictes que surgen entre l'Estat i les Regions autònomes. (Art. 121 de la Constitucio.)

L'Estatut, (sense ésser perfecte puix no hi ha res que ho sigui al mon), era suficient per a que, aplicant-lo encertadament, Catalunya pogués, en uns quants anys, recobrar la seva personalitat politica i espiritual.

Això és el que devriem procurar el dia que, a la fi de tantes adversitats com haurem tingut de sofrir, poguem retornar a Catalunya i aquesta pugui expressar lliurement la seva voluntat.

El Destí de Catalunya, ara com sempre, està en mans dels catalans. De nosaltres depèn el que pugui arribar a ésser.....

.....

En acabar aquesta interessant Conferència, El Sr. A. Xirau fou calurosament aplaudit i felicitat pels nombrosos assistents a l'acte.

El Sr. Xirau ocupa la Tribuna invitat pel Consell Departamental del Sena qui continua aixi la tasca d'informacio i preparacio dels nostres militants i amics. A tots els agraim la seva assistència i el seu estimol.

LA NOSTRA DOCTRINA SOCIAL

Una conferència de VICTOR TORRES

El prop passat dissabte dia 30 de maig, tingué lloc a la Sala Lancry la 4^a Assemblea Informativa organitzada pel Comitè Departamental del Sena, a la qual va assistir una nombrosa concurrència.

Després d'unes breus paraules del President Sr. Sunyer, Vicot Torres començà exposant els motius que l'havien induït a escollir els problemes socials com a tema de la seva conferència.

Després d'exposar succintament els progressos de la ciència i de la tècnica en l'agricultura, el comerç i la indústria, que porten aparellada una transformació de les condicions d'existència, el nostre aïnc analitzà algunes de les realitzacions socials més significatives d'aquests darrers anys, especialment a l'URSS, als Estats Units i a Anglaterra.

Es detingué seguidament en l'estudi de la legislació de la República en matèria social, fent constar el suport que l'Esquerra donà en tot moment a l'adopció de les principals lleis votades per les Corts republicanes.

Procedí a continuació a un detallat anàlisi de la legislació franquista especialment en el que fa referència als subsidis familiars, al "plus de cargas familiares" i a les assegurances socials, com també el règim de salaris, demostrant que la pretesa revolució social realitzada pels franquistes, no és altre cosa que una mistificació.

Però nosaltres, els catalans, digué, tenim encara un altre motiu de greuge molt més important i perillós: l'ofensiva contra la puïxança econòmica de Catalunya dirigida des de Madrid, i que es proposa la periclitació de la riquesa catalana. Aquesta ofensiva ja ha començat a donar "bons resultats" i hem de constatar el retrocés notable de la banca, la borsa, la indústria, el comerç, el moviment portuari, la producció d'energia elèctrica, etc.

Davant d'aquesta situació, qué cal fer?. A judici del conferenciant, dos principis previs hauran d'imposar-se el dia que es restableixi un règim normal a casa nostra:

- 1° Restablir la lliure iniciativa en tots els terrenys on pugui fer-se sense provocar un col·lapse, retrobar l'autonomia social, desmobilitzar la indústria, restablir la lliure circulació de les mercaderies i suprimir les limitacions comercials.
- 2° Tenir cura de no realitzar plans massa ambiciosos ni deixar-nos endur per les corrents demagògiques que no deixaran de produir-se així que es restableixi la llibertat. En canvi, caldrà enfrontar-se amb problemes concrets i urgents, amb esperit realista i amb voluntat de reeixir, com per exemple, l'atur, l'allotjament, els transports, els preus i els salaris, la renovació de l'utillatge, la formació professional i la política social paliativa, preventiva i constructiva.

L'Esquerra, com ahir i com sempre, està disposada a treballar en aquest sentit, per tal de revaloritzar la nostra economia i augmentar el nivell de vida dels treballadors. No ens fa por cap reforma, cap innovació, cap transformació, per progressiva i revolucionària que sigui i no mancarà mai el nostre suport a condició, tota vegada, que es respectin aquestes dues premises indispensables: manteniment a tota costa de les llibertats individuals i consideració pels interessos superiors de la col·lectivitat.

Malgrat que avui sembli que la frontera entre dretes i esquerres en matèria social tendeixi a esdevenir imprecisa, sempre hi haurà una marcada diferència entre els generosos i els egoistes, els tolerants i els fanàtics, els homes lliures i oberts a les naturals transformacions i els que es neguen sistemàticament a renunciar als privilegis de classe o de casta.

Acabà expressant la seva esperança de que sigui possible, ben aviat, fer entre tots la Catalunya "socialment justa" que desitjava, per tots els catalans, el President Macià..

LLargs aplaudiments subratllaren les darreres paraules del conferenciant.

El Comité Departamental del Sena d'E.R. de C. agraeix a tots els nostres amics i simpatitzants llur col·laboració i entusiasme en el transcurs d'aquestes conferències. L'interés que han despertat i les proves d'adhesió que han volgut mostrar-nos ens esperona per seguir aquest camí d'entesa i esperem que en recomençar de nou aquestes tasques, després dels mesos de calor, ens trobarem encara més nombrosos al voltant de tots aquells conferenciantes que ens voldran ajudar.

A uns i altres repetim el nostre agraiment i seguim convençuts que modestament, sense pretendre actes sorollosos, fem catalanitat i res més que això ens guia.

Repetim a tots els nostres amics i afiliats, a aquells que es trobin ocasionalment de pas per París, i a tots els que ens vulguin visitar, que una permanència diària, de 3 a 6 del vespre i els dissabtes a la tarda fins a les set, existeix en el nostre local Social, 5, rue du Fbg. Poissonnière, París, Metro Bonne Nouvelle.

No oblideu que la publicació d'aquest butlletí es deguda a l'esforç del Comité Departamental del Sena d'Esquerra Republicana de Catalunya així com l'organització de les conferències.

Si voleu ajudar a cobrir aquestes despeses envieu els vostres donatius al nostre estatge Social. Per endavant, mercès.

J. E. R. E. C.
DEPARTAMENTAL GENE
7, Rue de la Poissonnière, 5e Étage
PARIS-9^e

Monsieur

Jordi Arques
Boîte Postale 6

Paris (8e)

IMPRIMÉS